

STRIJD TEGEN ANTIBIOTICUMRESISTENTIE IN DE DIERGENEESKUNDE IN BELGIË

Er is opnieuw een duidelijke daling in het antibioticumgebruik bij dieren in 2019. Dit vertaalt zich ook in een daling van de antibioticumresistentie.

In de strijd tegen de antibioticumresistentie is het uiterst belangrijk niet meer antibiotica te gebruiken dan noodzakelijk door in te zetten op preventieve maatregelen. In de dierlijke sector is in 2019 een duidelijke daling van 7,6% in het antibioticumgebruik gerealiseerd t.o.v. 2018. Hiermee werd een totale vermindering van 40,3% ten opzichte van 2011 behaald. Overheid en sectorpartners hebben in het Convenant¹, afgesloten in 2016, een reductie van 50% in het totale antibioticumgebruik tegen 2020 tot doel gesteld. Er is nog een kleine 10% te gaan ten opzichte van 2011 om deze doelstelling eind 2020 te bereiken.

In het Convenant werden nog twee belangrijke doelstellingen vastgelegd: een vermindering in het gebruik van de met antibiotica gemedicineerde diervoeders met 50% en een vermindering in het gebruik van de kritische belangrijke antibiotica met 75%. Beide doelstellingen werden al eerder in 2017 behaald en zelfs overtroffen. De cumulatieve reductie ten opzichte van 2011 in gebruik van gemedicineerde diervoeders is 71,1% dankzij belangrijke inspanningen van de mengvoederindustrie en zijn klanten. Bovendien kon, door het stopzetten van het mengen van het antibioticum colistine in diervoeder, ook hier een belangrijke daling van 66,4% t.o.v. 2011 bekomen worden.

De cumulatieve reductie ten opzichte van 2011 van het gebruik van kritisch belangrijke antibiotica is 77,3%. Hoewel het doel bereikt is, blijft een belangrijk werkpunt het gebruik van de kritisch belangrijke antibiotica: na spectaculaire dalingen in 2016 en 2017 neemt het gebruik de laatste twee jaar opnieuw toe. Dit is vooral te wijten aan het verhoogd inzetten van fluoroquinolones bij diersoorten waarvan het gebruik niet geregistreerd wordt in Sanitel-Med. Deze evolutie dient van nabij opgevolgd en zo snel mogelijk opnieuw gekeerd te worden.

Dierenartsen registreren sinds een aantal jaar ook het gebruik van antibiotica op bedrijfsniveau, via de Sanitel-Med-database of via derde systemen. Op basis van deze registraties kan elk bedrijf specifiek opgevolgd worden en kunnen bedrijven met elkaar vergeleken worden. “Dankzij het benchmarkingsysteem wordt meer bewustzijn gecreëerd. Dit leidt tot een verdere afname in het gebruik”, aldus Dr. Fabiana Dal Pozzo, coördinatrice van AMCRA. “We zien in 2019 een reductie in het aantal behandeldagen tegenover 2018 van 5,8% voor varkens, 5,8% voor pluimvee en 21,3% voor vleeskalveren.” Ook de melkvee-sector is op vrijwillige basis gestart met de registratie op bedrijfsniveau en hopelijk zien we hiervan de vruchten volgend jaar.

Het is belangrijk om vast te stellen dat de daling in het gebruik van antibiotica bij voedselproducerende dieren gepaard gaat met een daling van het aantal multiresistente *E. coli* stammen afkomstig van deze dieren. Ook voor de kritisch belangrijke antibiotica wordt een afname in antibioticumresistentie vastgesteld.

Na het “Visie 2020” plan werd door AMCRA recent een nieuw reductieplan vooropgesteld: de “Visie 2024”, om ook na 2020 verder te werken aan de strijd tegen de antimicrobiële resistentie. Dit plan heeft als doel het antibioticumgebruik in de diergeneeskunde in België naar het mediaanniveau in Europa te brengen. Om dit te kunnen bereiken, wordt momenteel een reductiepad uitgetekend voor

¹ Convenant tussen de Federale Overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende de vermindering van het gebruik van antibiotica in de dierlijke sector

elke diersector. Ook heeft de mengvoederindustrie aangekondigd te streven naar een totale reductie van 75% van de met antibiotica gemedicineerde voeders tegen 2024.

Ook de overheden beogen een verdere reductie en blijft de betrokken partners ondersteunen om de doelstellingen te halen. Verdere stappen worden ondernomen door de overheden onder de coördinatie van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu om een One-health nationaal actieplan tegen de antimicrobiële resistentie (NAP AMR) en beheersstructuur tot stand te brengen. Het NAP AMR stimuleert de samenwerking tussen de humane, dierlijke en milieu pijlers en tussen de verschillende federale overheidsdiensten en deelstaten en voorziet voor de dierlijke pijler duidelijke strategische en operationele doelstellingen, waarin de doelstellingen van de Visie 2024 van AMCRA geïntegreerd zijn. De bereikte dalingen tonen aan dat de samenwerking tussen AMCRA, de overheden en alle betrokken organisaties tot concrete en positieve resultaten leidt. Dit is een extra motivatie voor alle betrokkenen om hun inspanningen verder te zetten want wat ze doen heeft wel degelijk een effect als ze dit op een actieve manier verderzetten.

- EINDE -

Samenvatting van de resultaten (BelVet-SAC rapport 2019)

	Doelstelling AMCRA & Antibiotica Convenant ten opzichte van 2011	Evolutie in 2019 ten opzichte van 2018	Behaalde reductie tussen 2011 en 2019
Totaal antibioticumgebruik	- 50% (tegen eind 2020)	- 7,6%	- 40,3%
Gebruik kritisch belangrijke antibiotica	- 75% (tegen eind 2020)	+ 8,3%	- 77,3%
Gebruik met antibiotica gemedicineerde voeders	- 50% (tegen eind 2017)	- 5,1%	- 71,1%

AMCRA is het Kenniscentrum voor antibioticumgebruik en -resistentie bij dieren in België. AMCRA heeft als missie 1) voorkomen van antibioticumresistentie om volks- en diergezondheid en dierenwelzijn te vrijwaren, 2) streven naar een rationele reductie van antibioticumgebruik en een duurzame antibioticabeleid in de diergeneeskunde in België, 3) analyseren, communiceren en sensibiliseren. Voor meer informatie: www.amcra.be

Het "Convenant tussen de Federale Overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende de vermindering van het gebruik van antibiotica in de dierlijke sector" werd ondertekend op 30 juni 2016 door de Federale Overheid, vertegenwoordigd door de Ministers van Volksgezondheid en Landbouw, de sectororganisaties pharma.be, ABS, BFA, Boerenbond, FWA, de dierenartsenverenigingen UPV en VDV, de dierengezondheidsverenigingen ARSIA en DGZ, de lastenboekbeheerders Belbeef, Belplume, Belpork, BVK vzw, Codiplan, IPW IKM/QFL/QMK en het AMCRA. Een samenvatting van de resultaten en de activiteiten van het Convenant AB kan gevonden worden in de publieke rapporten op www.amcra.be, www.favv.be.

Het BelVet-SAC rapport publiceert jaarlijks de verkoopcijfers van antibiotica in de diergeneeskunde in België (www.belvetsac.ugent.be). Deze gegevens zijn beschikbaar sinds 2007 en werden door AMCRA en haar partners gebruikt om het 'Visie 2020' en 'Visie 2024' plan en de reductiedoelstellingen voor de diergeneeskunde op te stellen.

Voor meer informatie :

Dr. Fabiana Dal Pozzo – coördinatrice van AMCRA
GSM : 0479 56 04 20
e-mail : fabiana.dalpozzo@amcra.be



Federaal Agentschap
voor de Veiligheid
van de Voedselketen



Prof. Dr. Jeroen Dewulf – Voorzitter van de Raad van Bestuur van AMCRA

GSM : 0476 49 70 40

e-mail : jeroen.dewulf@ugent.be